

II. Normativa

Capítol I. Disposicions generals, naturalesa i abast del Pla Especial

Article 1. Marc legal

El Pla Especial de Protecció i Ordenació de la Ruta de Pedra en Sec es formula en compliment del que disposa l'article 50 del Pla Territorial de Mallorca aprovat definitivament pel Ple del Consell de Mallorca de data 13 de desembre de 2004 i a l'empara del que estableix el Decret d'organització del Consell de Mallorca de data 17 de Juliol de 2007 (BOIB núm. 111 Ext. De 20.07.07) i es tramita de la manera prevista conforme a l'apartat nou de la memòria d'aquest mateix Pla.

Article 2. Objectius

Els objectius del Pla Especial són:

- Establir l'ordenació de l'espai que afecta la denominada Ruta de Pedra en Sec, d'acord amb les directrius que es deriven del Pla Territorial de l'illa de Mallorca i altres instruments de planificació.
- Fixar la protecció i la conservació del patrimoni viari que conformen la Ruta de Pedra en Sec, del seu entorn tant natural com rural i dels elements etnològics i patrimonials que formen part del recorregut.
- Garantir la seguretat dels usuaris.
- Contribuir a la divulgació i valoració de les qualitats culturals, etnològiques, paisatgístiques i naturalístiques dels llocs que travessa l'itinerari.
- Afavorir i potenciar el desenvolupament local sostenible dels municipis i de la població de la serra de Tramuntana i de Mallorca.

Article 3. Naturalesa jurídica

La Ruta de Pedra en sec és un itinerari d'interès naturalístic i paisatgístic, promogut pel Consell de Mallorca, que es configura com a sender de gran recorregut (GR) d'acord amb la normativa estatal i internacional, d'accés lliure i d'utilització gratuïta, sotmès a l'interès general i a l'ús públic. El Consell de Mallorca ha d'establir, mitjançant el desplegament normatiu adient, les actuacions sotmeses a autorització.

Article 4. Àmbit

1. La ruta discorre per la Serra de Tramuntana de Mallorca, pels termes municipals d'Andratx, Calvià, Puigpunyent, Estellencs, Banyalbufar, Esporles, Valldemossa, Bunyola, Alaró, Mancor, Deià, Sóller, Escorca i Pollença. L'àmbit de la Ruta de Pedra en Sec és el que figura grafiat al plànol núm. 1 traçat i titularitat del document IV (Plànols).

2. A l'àmbit de la Ruta s'inclouen, a més del traçat:
 - a. Una franja de protecció de 15 metres a banda i banda dels camins que conformen la Ruta, comptadors a cada costat del camí a partir de l'eix central de l'itinerari.
 - b. Els elements del patrimoni històric, artístic i etnològic que hi guarden una vinculació directa o inclosos dintre de la franja de protecció.
 - c. Les infraestructures de serveis i equipaments complementaris a la Ruta, que consisteixen en refugis, aparcaments, ponts, passarel·les, baranes i elements de senyalització

L'àmbit del Pla Especial pot ser modificat quan es justifiqui per raó d'interès general, i s'ha d'ajustar als mateixos tràmits que s'han seguit per a la tramitació i l'aprovació.

Article 5. Règim jurídic i titularitat

1. La Ruta de Pedra en Sec està formada per una xarxa de camins de titularitat pública i privada
2. Les actuacions que es realitzin en els camins tant de titularitat pública com privada, s'han de sotmetre al que disposa el present Pla Especial
3. En els trams de la Ruta que recorren per espais naturals protegits, aquesta s'ha de sotmetre al que disposen els instruments d'ordenació d'aquests espais
4. Pel que fa als trams de la Ruta que recorren per propietats privades, sense perjudici d'aplicació de la legislació en matèria d'expropiació forçosa, es poden signar convenis de col·laboració amb els propietaris amb l'objectiu de garantir la protecció, la conservació i l'ús públic per la Ruta.
5. Dins la franja de protecció els municipis adoptaran les mesures adients per garantir la seva protecció.

Article 6. Documentació

El Pla Especial de Protecció i Ordenació de la Ruta de Pedra en Sec (PERPS) està constituït per la documentació següent:

I. Memòria

Document que justifica la conveniència i l'oportunitat del Pla Especial, en defineix la naturalesa, el règim jurídic i l'abast, i argumenta i motiva l'ordenació dels usos proposats i la gestió.

II. Normativa

Relació de disposicions que, junt amb la resta de documents escrits i gràfics del Pla, defineixen la naturalesa jurídica del Pla Especial, regulen les actuacions i intervencions en el seu àmbit mitjançant l'establiment de determinacions per desenvolupar, gestionar i utilitzar la Ruta en general i cadascun dels itineraris en particular, així com la franja de protecció i els elements i les àrees vinculades al camí, determina els indicadors d'impacte i estableix el seguiment i control de la Ruta, per part de l'òrgan gestor competent.

III. Programa d'Actuacions

Document que defineix les actuacions en cada àmbit físic de la Ruta i les diferents intervencions previstes i necessàries per assolir els objectius establerts. Pel desenvolupar-lo s'han de formular projectes executius d'actuacions i programes de gestió.

IV. Estudi Econòmic i Financer

Contempla l'estratègia i les actuacions que cal seguir per gestionar el Pla, i també l'avaluació del cost econòmic, i defineix possibles terminis per desenvolupar el Pla. Consta de fitxes de costos i inversions per a cadascuna de les etapes i variants de la Ruta.

V. Plànols

Recull la documentació cartogràfica en què s'assenyala el traçat de la Ruta, la titularitat dels terrenys que la conformen, els usos permesos i la tipologia dels camins.

VI. Fotografies

En aquest document es fa un recorregut fotogràfic dels camins i paisatges que travessa la Ruta des de totes i cada una de les etapes i variants.

Annexos

S'inclouen tres annexos:

Annex I

S'hi inclouen els diferents elements de senyalització que s'han descrit en el programa d'actuacions.

Annex II

Recull informació gràfica de diferents elements etnològics i de determinades infraestructures.

Article 7. Interpretació de la normativa

1. La normativa d'aquest Pla Especial s'ha d'interpretar atenint-se al contingut i a totes aquelles determinacions establertes a la documentació gràfica i escrita, i de conformitat amb els objectius i finalitats d'aquest Pla expressats a la Memòria.
2. En els casos de dubte o contradicció dins la regulació de les previsions del Pla Especial en els diferents documents que el formen, es considera vàlida la determinació que suposa una major conservació i protecció de la Ruta, així com una màxima garantia del l'ús racional, públic i gratuït.

Article 8. Usuaris.

1. Els usuaris de la Ruta de Pedra en Sec són els senderistes, excursionistes a peu o caminants. Pel que fa a la circulació amb bicicleta o cavall, es pot realitzar als trams autoritzats per a aquest ús i grafiats al plànol núm. 2.
2. Queda prohibida la circulació per la Ruta de Pedra en Sec mitjançant qualsevol tipus de vehicle motoritzat, excepte en els casos d'interès públic, i excepte en aquells trams de la Ruta que coincideix amb carretera o camins aptes per al trànsit de vehicles, o en sòl urbà i que estiguin indicats expressament així a la planimetria annexa al present Pla o a la normativa de desplegament.

Article 9. Deure de conservació i col·laboració dels usuaris

1. Els usuaris de la Ruta de Pedra en Sec tenen l'obligació d'usar-la adequadament i de contribuir a la conservació.
2. Qualsevol usuari de la ruta podrà denunciar els fets pertorbadors o els actes que atempten contra la Ruta dels quals s'assabentin.
3. Els usuaris han de complir així mateix les normatives de protecció i les ordenances que s'aprovin en desenvolupament del present Pla.

Capítol II. Tipologies i zonificació de la Ruta de Pedra en Sec

Article 10. Tipologies físiques

1. Les tipologies de camins presents a la Ruta de Pedra en Sec són les següents:

- Carretera: via pública asfaltada, aproximadament de 5 m o més, que forma part de la xarxa viària principal i és de trànsit rodat elevat.
- Camí de carro/pista forestal: vies de comunicació de 2-5 m habitualment no asfaltades, que antigament permetien el pas d'un carro, i que no formen part de la xarxa viària principal. Amb tràfic rodat poc abundant .
- Camí de ferradura: camí inferior a 2 m ni pavimentat ni asfaltat, en ocasions amb trams empedrats. L'amplada d'un camí de ferradura pot variar al llarg del recorregut en funció de les característiques del terreny.
- Tirany: camí marcat tan sols pel pas de persones o animals. Pot tenir amplada variable, però, lògicament, sol ser inferior a la dels camins de ferradura. El grau d'elaboració és mínim. No provoca alteracions a la topografia i per l'amplada que té no permet el pas de cotxes.

Aquestes tipologies físiques de la Ruta de Pedra en Sec es defineixen amb detall en el document I (Memòria) del Pla Especial, capítol 2, apartat 2.1.1, i es grafien en el plànol núm. 2 de tipologia, ús i elements patrimonials a E 1/10.000.

2. La modificació de les tipologies establertes en aquest Pla requereixen la modificació puntual del Pla Especial.

Article 11. Zonificació

La zonificació de la Ruta de Pedra en Sec és la següent:

- Ruta de la Pedra en Sec per carretera: trams en què el traçat coincideix amb una carretera. Actualment hi han trams que discorren per carretera. No obstant això, el Pla Especial proposa alternatives a aquesta situació.
- Ruta de la Pedra en Sec en zones urbanes: trams de la Ruta de Pedra en Sec que travessen zones urbanes i segueix els vials urbanitzats.
- Ruta de la Pedra en Sec en interior: tram de la Ruta de la Pedra en Sec que discorre lluny de la costa i travessa muntanyes, zones rurals i naturals.
- Ruta de Pedra en Sec en el litoral: tram de la Ruta de Pedra en Sec que discorre a prop de la costa i travessa zones d'influència marina.

Capítol III. Etapes

Article 12. Etapes i trams

1. La Ruta de Pedra en Sec està estructurada en vuit etapes i deu variants, que se subdivideixen en trams. Cada etapa comença a un punt molt característic, bé sigui un poble o un refugi. Aquest fet facilita l'accés a l'inici de cada etapa, per què el senderista pugui descansar, abastar provisions, deixar el vehicle, etc.

Les etapes de la Ruta de Pedra en Sec són les següents:

1. PORT D'ANDRATX – LA TRAPA12,982 km
2. LA TRAPA – ESTELLENCES20,457 km
3. ESTELLENCES – ESPORLES15,014 km
4. ESPORLES – CAN BOI18,884 km
5. CAN BOI – MULETA11,433 km
6. MULETA – TOSSALS VERDS27,708 km
7. TOSSALS VERDS – SON AMER11,671 km
8. SON AMER – POLLENÇA17,013 km

2. Les variants de la Ruta són les següents:

Variant A. S'Arracó	9,085 km
Variant B. Sa Mola de S'Esclop	8,632 km
Variant C. Galatzó	42,717 km
Variant D. Bunyola	24,600 km
Variant E. Sa Costera	32,708 km
Variant F. Es Pas Llis	4,889 km
Variant G. Castell d'Alaró.....	20,347 km
Variant H. Mancor	6,127 km
Variant I. Camí Vell de Pollença – Lluc	3,636 km
Variant J. Puig de Maria	3,528 km

Capítol IV. Elements, àrees i infraestructures dins l'àmbit del Pla Especial

Article 13. Elements del patrimoni etnològic

1. A l'àmbit del Pla Especial s'inclouen els elements de patrimoni que coincideixen amb el traçat del camí o amb la seva franja de protecció.
2. Aquests elements es defineixen a la llista inclosa a la Memòria d'aquest Pla Especial i al Programa d'Actuacions, i es grafien en els plànols de delimitació i àmbit del Pla Especial a E1/10000.
3. Les actuacions en aquests elements s'han de realitzar en la forma i segons el procediment establerts en aquest Pla Especial i especialment definides en el Programa d'Actuacions.

4. Els programes de gestió i els projectes executius d'actuacions han de definir les actuacions idònies que es requereixin en cada cas per protegir aquests elements i, en el seu cas, per reutilitzar-los.
5. Resta prohibida a la totalitat de l'àmbit del Pla Especial qualsevol actuació, ús o activitat que pugui suposar, de forma directa o indirecta, el deteriorament o la destrucció de qualssevol elements del patrimoni natural, històric i etnològic, i molt essencialment d'aquells que s'han inclòs en el catàleg d'elements del present Pla Especial.

Article 14. Aparcaments

1. Es prohibeix l'aparcament fora de les àrees habilitades i definides en aquest Pla Especial, a excepció de les àrees urbanes..
2. Queda expressament prohibit estacionar els vehicles de forma que s'impedeixi l'accés a finques públiques o privades o a altres vies o camins.
3. L'aparcament a carreteres s'ha d'ajustar a les limitacions de la normativa de trànsit vigent.

Article 15. Refugis

1. Els refugis del Consell de Mallorca són instal·lacions d'ús públic destinades a:
 - Facilitar la pràctica de l'excursionisme oferint els serveis d'allotjament i manutenció en la mesura de les seves possibilitats i en funció de les necessitats específiques de les persones, agrupacions i entitats públiques i privades dedicades a l'excursionisme.
 - Promoure la formació, l'educació i la investigació del medi natural i rural, del seu patrimoni arquitectònic i etnològic, així com la conservació i la gestió.
2. Els usos i serveis que presten els refugis de la Ruta de Pedra en Sec es regulen mitjançant reglament aprovat pel Consell de Mallorca.
3. Els refugis de la Ruta de Pedra en Sec s'indiquen al plànol núm. 1 del document V (Plànols).

Article 16. Altres serveis i equipaments

Tindran la consideració de serveis i equipaments aquells que promogui el Consell de Mallorca per ubicar-hi equips de gestió, d'informació, de control i manteniment, centres de recerca, interpretació, educació i divulgació ambiental i tallers mediambientals, directament vinculats a la Ruta de la Pedra en Sec i als usuaris. En el cas dels centres de recerca, interpretació, educació i divulgació ambiental i tallers mediambientals, serà preceptiva la incorporació d'un projecte educatiu i/o informatiu del seu contingut, el qual haurà de ser aprovat pel Consell.

Aquests serveis i equipaments podran ser de titularitat i gestió pública o privada, i requeriran les preceptives autoritzacions i llicències per exercir l'activitat.

Capítol V. Requisits tècnics mínims de les actuacions

Article 17. Criteris generals per a les actuacions de rehabilitació del medi natural

1. La neteja de la vegetació que envaeix i/o fa malbé els marges de la Ruta s'ha de realitzar manualment o amb maquinària que produeixi un tall net, amb poda selectiva, sense tallar completament la vegetació que entra en el camí, sinó només la que realment disturba el pas.
2. En la mesura que sigui possible, es duran a terme repoblacions i reforestacions a les àrees degradades amb les espècies autòctones pròpies de cada zona.
3. Queda expressament prohibit l'ús d'herbicides i del foc per netejar la vegetació dels camins.

Article 18. Criteris generals per a les actuacions de restauració del patrimoni de pedra en sec

1. No es permet la demolició total o parcial de parets, marges, empedrats, portells... ni de qualsevol altre element construït amb la tècnica de la pedra en sec dels camins que formen la Ruta. Caldrà vetllar per la conservació d'aquests elements i reparar els petits esbaldrecs.
2. La restauració o rehabilitació dels elements de pedra en sec de la Ruta s'ha de fer amb pedra de característiques litològiques iguals a les del lloc on es troba emplaçada o construïda i utilitzant el sistema constructiu tradicional.
3. La restauració, rehabilitació i nova construcció de parets i marges s'ha de fer segons la tipologia tradicional.
4. Els portells de la Ruta de Pedra en Sec que serveixen d'accés als itineraris han de tenir una barrera tradicional de fusta que sempre sigui practicable per al senderista i que serveixi com a control de vehicles. La fusta tindrà la certificació FSC-SECR-0118 que garanteix l'origen de la fusta des del principi de sostenibilitat ambiental.
5. Per a la conservació i manteniment del ferm de la Ruta cal utilitzar materials, acabats i elements tradicionals que s'integrin en l'entorn on discorre el camí/viarany. Resta prohibida la utilització de material d'enderrocs amb la dita finalitat, tal com s'assenyala a la memòria del Pla Territorial de Mallorca: "el ferm dels camins estarà fet de terra o de pedra".
6. El ferm de la Ruta ha de ser el mateix terreny compactat, llevat que coincideixi amb camí o carretera asfaltats. No es permet la pavimentació de la Ruta.

7. En els trams amb pendents, s'ha de preveure un sistema de control d'escolaments mitjançant la reparació o la creació de ratlletes o copades.
8. Quan el camí coincideix amb carretera i s'ha de preveure espai per a vianants segons s'indica al programa d'actuacions, s'ha de fer amb pavimentació diferenciada del vial destinat a tràfic rodat i preferiblement s'ha de mantenir el terreny natural prèviament desbrossat i compactat i haurà de comptar amb proteccions de seguretat.

Article 19. Criteris generals per a la construcció d'infraestructures

1. Refugis

- S'han d'utilitzar preferentment edificis tradicionals, que han de disposar dels següents equipaments i serveis:
 - Cuina
 - Menjador
 - Dormitoris col·lectius
 - Habitatge per als guardes
 - Sala de reunions
 - Serveis higiènics

2. Aparcaments

- S'han de construir de forma que s'integrin en l'entorn.
- No poden estar asfaltats o cimentats.
- S'haurà de realitzar plantacions d'arbres d'espècies autòctones.

3. Senyalització

- Ha de ser amb fusta tractada;
- integrada en el paisatge i
- resistent a la intempèrie.

Article 20. Règim urbanístic de les actuacions incloses en el Pla Especial

1. Totes les actuacions incloses en el present Pla duen implícita la declaració d'utilitat pública als efectes del que disposa la legislació en matèria d'expropiació forçosa.
2. Les obres, instal·lacions i activitats previstes en el present Pla Especial no tenen la necessitat de sol·licitar la declaració d'interès general d'acord amb el que disposa l'article 21 de la Llei de sòl rústic.
3. Les actuacions incloses en el present Pla Especial tenen la consideració excepcional establerta a l'article 2.6.a) de la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística.
4. Les prescripcions del present Pla són vinculants per als plans urbanístics, regulats per la legislació vigent en aquesta matèria. La delimitació de la Ruta, les infraestructures previstes, la franja de protecció i els elements protegits han de ser incorporats en el planejament municipal.

Capítol VI. Definició i regulació dels usos generals de la Ruta de Pedra en Sec

Article 21. Usos permesos

Són usos permesos el senderisme i les activitats de caràcter esportiu, recreatiu, pedagògic o cultural, realitzades per particulars o entitats sense finalitat de lucre. Aquestes activitats s'han de realitzar amb ple respecte a les disposicions de la present normativa.

Quan aquestes activitats les desenvolupin entitats sense finalitat de lucre i tinguin una participació superior a 50 persones, s'ha de notificar prèviament a l'òrgan gestor de la Ruta.

Article 22. Normes generals d'ús

1. Tots els usuaris de la Ruta de Pedra en Sec han d'abstenir-se de produir renous que puguin pertorbar el comportament de la fauna, de molestar els altres usuaris i de provocar molèsties o perjudicis a les activitats agrícoles o ramaderes de l'entorn. També han de complir la normativa vigent en cada moment relativa a la prevenció d'incendis forestals.
2. Els usuaris de la Ruta de Pedra en Sec són responsables dels accidents que puguin patir o provocar a tercers derivats del desconeixement, la negligència o el mal ús de les instal·lacions de la Ruta.
3. És permès el passeig de cans, sempre sota el control dels amos i amb corretja o cadena, sempre que no provoquin molèsties a la fauna i als altres usuaris de la Ruta. El ca ha de dur el preceptiu collar i ha d'anar identificat mitjançant el sistema que exigeix la normativa aplicable.
4. Els ciclistes que circulen per la Ruta tenen l'obligació de respectar els senderistes, sense ocasionar-los molèsties i respectant-ne la preferència.

5. Les persones que van amb cavall han de circular, preferentment, al pas. La circulació al trot també s'admet, sempre que la visibilitat sigui suficient i no hi concorrin vianants ni ciclistes.

Article 23. Usos subjectes a autorització prèvia

1. Són usos subjectes a autorització de l'òrgan gestor de la ruta , sense perjudici de les autoritzacions concurrents exigides per la normativa sectorial, les activitats col·lectives de caire competitiu, les marxes ciclistes de més de 30 persones i a cavall de més de 15.

Capítol VII. Règim d'infraccions i sancions

Article 24. Generalitats

El règim d'infraccions i sancions aplicats a la Ruta de Pedra en sec serà el que estableixi en cada moment, la legislació sectorial que sigui aplicable en cada cas.

Capítol VIII. Execució i gestió del Pla Especial

Article 25. Òrgan gestor de la Ruta de Pedra en Sec

1. Correspon al Consell de Mallorca el desenvolupament, l'execució i la gestió de la Ruta de Pedra en Sec, d'acord amb aquest Pla Especial.
2. Això no obstant, el Consell de Mallorca pot delegar competències de gestió a favor d'un òrgan de gestió o establir convenis de col·laboració tant amb persones físiques com jurídiques i públiques o privades, ajustant-se a les previsions legals en matèria de règim local.
3. En qualsevol cas el Consell de Mallorca, directament o a través de l'òrgan gestor que nomeni, ha de designar un equip tècnic de suport format per tècnics competents en la matèria i en nombre necessari per coordinar les tasques periòdiques o esporàdiques establertes en el Pla Especial, amb la finalitat de fer el seguiment i el control de la Ruta de la Pedra en Sec, amb l'objectiu de determinar les mesures adients que cal que els òrgan competents formulin i aprovin.

Article 26. Execució i gestió

El Consell de Mallorca executarà el Pla Especial mitjançant:

- El Programa d'Actuacions, que comprèn la definició del marc general d'actuacions i intervencions a la Ruta de la Pedra en Sec, i les zones d'influència, amb la quantificació econòmica d'aquestes actuacions.
- Els projectes tècnics de les actuacions, que són els instruments executius i de desenvolupament de les propostes d'actuació i intervenció i corresponen a les propostes del Programa d'Actuacions, que s'han d'ajustar als requisits tècnics mínims que s'adjunten en els corresponents annexos. Els ha de promoure el Consell de Mallorca i han de detallar les intervencions i les actuacions que cal realitzar, i també els terminis d'execució. Aquests projectes s'han d'adaptar al Pla Especial i al Programa d'Actuacions de la Ruta de Pedra en Sec i s'han de posar en pràctica una vegada aprovat el PERPS.
- El Programa de Gestió de la Ruta de la Pedra en Sec, que comprèn els documents que estableixen els mecanismes de gestió necessaris, d'acord amb l'Estudi Econòmic i Financer (document IV del Pla), per desenvolupar allò que determina el Pla Especial i del Programa d'Actuacions de la Ruta de Pedra en Sec.

Article 27. Finançament

Per dur a terme el finançament de les actuacions previstes en el present Pla Especial, el Consell de Mallorca pot disposar de:

- Finançament propi dels pressuposts generals anuals de despeses.
- Subvencions concedides per organismes públics autonòmics, estatals i europeus.
- Convenis de col·laboració amb entitats privades.
- Ingressos per concessions, taxes, venda de productes i serveis.

Article 28. Vigilància

Correspon al Consell de Mallorca la vigilància del compliment d'aquest Pla, sense perjudici de les competències que corresponguin a altres administracions i altres cossos de seguretat locals, autonòmics i estatals.

Disposicions addicionals

Primera. El Consell de Mallorca ha de desenvolupar les actuacions previstes en el present Pla mitjançant el desplegament normatiu adient, d'acord amb la legislació vigent en matèria de règim local i el seu Reglament d'organització.

Segona. El Consell de Mallorca pot signar convenis de col·laboració amb les diferents administracions públiques competents i amb la iniciativa privada per tal de desenvolupar les actuacions previstes en el present Pla Especial.

Disposició final

Aquesta normativa entra en vigor a l'endemà de la publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.